

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – april 2022

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand april.

1. Discussies voorbij maand in de (Europese) Raad

1.1. Ministers bespreken de toestand van de rechtsstaat in Luxemburg, Hongarije, Malta, Nederland en Oostenrijk

De Raad Algemene Zaken heeft op 12 april in het kader van de jaarlijkse dialoog over de rechtsstaat de situatie in Luxemburg, Hongarije, Malta, Nederland en Oostenrijk besproken op basis van een rapport van de Europese Commissie. De lidstaten vroegen in hun interventies o.a. aandacht voor de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, digitalisering van het rechtsbestel, aanpak van corruptie, onafhankelijkheid van de media en de veiligheid van journalisten. Op basis van het Commissierapport uitte een groot aantal landen zorgen over de ernstige rechtsstaatproblematiek in Hongarije. Hongarije en Polen lieten zich daarentegen kritisch uit over het EU-rechtsstaatmechanisme en verweten de Europese Commissie dubbele standaarden te hanteren. Tot slot gaf Vicevoorzitter van de Europese Commissie Šefčovič tijdens een informele lunch een toelichting over het derde 'toekomstrapport' van de Commissie, dat in juni wordt verwacht, over de uitdagingen voor de EU ten aanzien van de tweeledige groene en digitale transitie. België benadrukte hierbij dat er voldoende aandacht moet zijn voor 'upskilling' and 'reskilling'.

1.2. EU breidt sanctiepakket t.a.v. Rusland uit en werkt verder aan gelijk speelveld voor EU-bedrijven

In het licht van de aanhoudende agressie van Rusland tegen Oekraïne en de wreedheden die door de Russische strijdkrachten in Oekraïne zijn begaan, besloot de EU aan het begin van de maand een vijfde pakket economische en individuele sancties aan te nemen. Dit pakket omvat o.a. een invoerverbod op steenkool en andere vaste fossiele brandstoffen; een verbod om toegang te verlenen tot EU-havens aan Russische schepen; een verbod op elk Russisch en Wit-Russisch wegtransport; verdere exportverboden in de technologie- en transportsectoren, alsook een uitbreiding van de financiële en individuele sancties tegen nieuwe instellingen en personen. Verder spraken WTO-panelen zich in twee handelsgeschillen tussen Turkije en de EU uit in het voordeel van de EU. De panelen oordeelden over de discriminatie van buitenlandse geneesmiddelen door Turkije en verwierpen de meeste aanklachten van Turkije met betrekking tot de staalvrijwaringsmaatregelen van de EU. Voorts stelde de EU anti-dumpingtarieven in op grafietelektroden – een belangrijke component voor de recyclage-industrie – uit China nadat onderzoek aantoonde dat deze in de EU verkocht werden aan dumpingprijzen. Dit moet EU-producenten toelaten om een eerlijke concurrentie aan te gaan met hun Chinese tegenhangers.

1.3. Leiders van EU en China gaan in dialoog over Russische agressie, mensenrechten en handel

Op 1 april vond de 23^e EU-China-Top plaats, waarbij voorzitter van de Europese Raad Charles Michel, Commissievoorzitster Ursula von der Leyen en Hoge Vertegenwoordiger Josep Borrell in dialoog gingen met de Chinese premier Li Keqiang en de Chinese president Xi Jinping. Tijdens deze top was de Russische agressie tegen Oekraïne zoals verwacht het centrale onderwerp. De EU riep China op om de inspanningen te steunen om de Russische agressie te beëindigen en benadrukte daarnaast dat de internationale sancties enkel die doelstelling hebben, ondanks de wereldwijde economische impact. De EU onderstreepte het belang van internationale samenwerking en de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor vrede en stabiliteit. Verder kwamen een heel aantal andere onderwerpen aan bod. Zo bespraken de leiders het herstel na de COVID-19-pandemie en de samenwerking rond klimaatverandering en energietransitie. Ook uitte de EU bezorgdheid over de Chinese dwangmaatregelen tegen de eengemaakte markt, over markttoegang en het investeringsklimaat in China, over de mensenrechtensituatie in China en over toenemende cyberdreigingen. Daarop verklaarde China om opnieuw over deze thematieken in dialoog te willen treden.

1.4. Eurogroep bespreekt economische impact van de oorlog in Oekraïne

De Eurogroep besprak op 4 april de economische ontwikkelingen naar aanleiding van de Russische militaire agressie in Oekraïne. Daarbij werden onder meer de genomen beleidsmaatregelen om de effecten van de stijgende energie-, grondstoffen- en levensmiddelenprijzen te verzachten bediscussieerd. Ter voorbereiding van de voorjaarsbijeenkomsten van de Wereldbankgroep en het Internationaal Monetair Fonds bespraken de ministers van Financiën de mondiale economische ontwikkelingen, risico's en beleidsuitdagingen. Ze maakten ook de balans op van de wisselkoersontwikkelingen in de afgelopen maanden. In het licht van de stijgende huizenprijzen in de eurozone hielden de ministers op basis van een nota van de Europese Commissie voor het eerst een thematisch debat over de Europese woningmarkt. Daarin werd bijzondere aandacht besteed aan de betaalbaarheid van wonen. Naar aanleiding van het werkplan voor de digitale euro dat de Eurogroep in juli 2021 is overeengekomen, hielden de ministers een discussie over de privacyoverwegingen die een digitale euro met zich meebrengt. Daarnaast werden ook verbanden met andere beleidsdoelen getrokken, zoals het voorkomen van witwassen en belastingontduiking.

1.5. EU-ministers bespreken steunmaatregelen voor Oekraïense cultuur- en mediasector

Op 4 april vond de Raad voor Cultuur en Audiovisuele Zaken, waar de Europese ministers een gedachtewisseling hielden over de situatie in Oekraïne inzake cultuur en media, ingeleid door de Oekraïense cultuurminister. De sterke solidariteit met Oekraïne, de waardige opvang van gevluchte culturele professionals zodat ze hun werk kunnen verderzetten, de steun voor veiligheid van journalisten ter plaatse en de bescherming en heropbouw van Oekraïens cultureel erfgoed stonden in vele interventies centraal. De aanwezige ministers steunden de intenties van de Europese Commissie met betrekking tot de inzet van het Creatief Europa Programma ter ondersteuning van Oekraïne en inzake het digitale platform 'Creatives Unite' voor de verzameling van private en publieke initiatieven ten aanzien van Oekraïne. Daarnaast deelden de ministers informatie over acties ter ondersteuning van Oekraïne die genomen werden op nationaal niveau. Ook Vlaamse goede voorbeelden en suggesties kwamen daarbij aan bod. Daarnaast keurden de ministers raadsconclusies goed, enerzijds over een Europese strategie voor het ecosysteem van de culturele en creatieve industrieën en anderzijds over het intensiveren van interculturele uitwisselingen via mobiliteit van kunstenaars en via meertaligheid in het digitale tijdperk. Deze teksten liggen in lijn met het Vlaamse beleid en werden door Vlaanderen gesteund.

1.6. EU-ministers van Sport buigen zich over rol van sport in bevorderen van Europese waarden

De EU-ministers van Sport wisselden op 4 april van gedachten over het bevorderen en verdedigen van de Europese waarden – zoals gelijkheid, democratie en eerbiediging van de mensenrechten – via sport. De ministers gingen daarbij in op de wijze waarop sport georganiseerd wordt in de context van de oorlog in Oekraïne en benadrukten de rol van sport in het uiten van solidariteit met het Oekraïense volk. Daarnaast bogen de ministers zich ook over de opkomst van nieuwe actoren, praktijken en verwachtingen van het maatschappelijk middenveld in de organisatie van sport in Europa. De ministers willen verder bouwen aan een Europees sportmodel dat de sociale, educatieve, culturele en gezondheidsfuncties van sport optimaal weerspiegelt. Tot slot keurde de Raad conclusies goed over sport en lichaamsbeweging als veelbelovende hefboomen voor gedragsverandering ten behoeve van duurzame ontwikkeling. De conclusies gaan in op de rol van sport in de gedragsverandering van allerlei actoren binnen de sector, zoals sportbeoefenaars, producenten van sportgoederen en -diensten en organisatoren van evenementen. Sport dient ook een hefboom te worden voor kwalitatief onderwijs. In de conclusies worden de reeds gedane inspanningen verwelkomd en wordt opgeroepen om die inspanningen te intensiveren.

1.7. Ministers van Jeugdzaken nemen aanbeveling over mobiliteit van jonge vrijwilligers in EU aan

Op 5 april vond de Raad EYCS – luik Jeugdzaken plaats, waar de EU-ministers een aanbeveling over de mobiliteit van jonge vrijwilligers in de EU aannamen. De aanbeveling legt het accent op het opheffen van

de belemmeringen van mobiliteit van vrijwilligers en de toegankelijkheid van ‘kansarme’ jongeren. De ministers hielden een oriënterend debat over dit thema in aanwezigheid van de Oekraïense minister van Jeugd en Sport. Hij vroeg vooral aandacht voor “jeugdwerk in een realiteit van oorlog” en om de programma’s af te stemmen op de reële noden. Daarnaast keurden de ministers conclusies goed over het bevorderen van het engagement van jongeren als drijvende kracht van verandering ter bescherming van het milieu. In de conclusies ligt de focus op het vergroten van de rol van jongeren in de besluitvorming over de groene transitie. Dit is in lijn met het Vlaams Jeugd- en kinderrechtenbeleid, meer specifiek met de doelstelling rond engagement in de samenleving door vrijwillige inzet. Tot slot stelde Tsjechië het inkomend voorzitterschapsprogramma voor waarbij de focus zal liggen op veiligheid en veerkracht, duurzame energie, digitale transitie en democratie en waarden. Tevens wil het raadshandelingen bespreken rond intergenerationele samenwerking en justitie.

1.8. Raad Onderwijs bespreekt betere crisisbeheersing en -paraatheid in Europese Onderwijsruimte

Op 5 april vond de Raad EYCS – luik Onderwijs plaats. De raadszitting ving aan met de goedkeuring van twee conclusies en een aanbeveling: 1) Conclusies van de Raad over het bevorderen van de mobiliteit van leerkrachten en opleiders, in het bijzonder de Europese mobiliteit, tijdens hun initiële opleiding en bij- en nascholing; 2) Conclusies van de Raad met betrekking tot de Europese strategie ter versterking van de instellingen voor hoger onderwijs voor de toekomst van Europa; 3) Aanbeveling van de Raad betreffende het bouwen van bruggen voor een doeltreffende Europese samenwerking op hoger-onderwijsgebied. De Oekraïense minister van Onderwijs Serhiy Shkarlet nam daarna deel aan het beleidsdebat. Hij wees op de gruwelijke daden van het Russische leger in Oekraïne, de immense aantallen vluchtelingen en de verwoesting van cultuur en onderwijsinstellingen. Hij blijft hopen op een snelle terugkeer, maar benadrukte dat de Oekraïense kinderen die in de EU verblijven nu ook Europese kinderen zijn. Hun vrijheid en kansen moeten worden gegarandeerd, alsook hun band met de Oekraïense taal en cultuur. Het merendeel van de lidstaten sprak steun uit voor verdere samenwerking en het delen van goede praktijken. Er werd meermaals op gewezen dat de bestaande Europese Onderwijsruimte (EEA) hiervoor een geschikt kader is. België stelde in dit kader voor om de bestaande EEA High Level Coordination Group het voortouw te laten nemen.

1.9. Nog geen akkoord over minimumbelasting voor multinationale bedrijven

Tijdens de Raad Economische en Financiële Zaken van 5 april werd nog geen akkoord bereikt over de omzetting in Europees recht van de ‘tweede pijler’ van het in oktober 2021 bereikte OESO-akkoord over de belasting van de winsten van multinationale bedrijven, die een minimumbelasting van 15 procent oplegt. Enkel Polen kan zich nog niet vinden in het voorliggende geamendeerde richtlijnvoorstel en vraagt een duidelijkere koppeling met ‘Pijler 1’ van het OESO-akkoord, die voorziet in de herverdeling van een deel van de belastingheffingsrechten van het thuisland van multinationals naar de markten waar ze actief zijn of winst maken. Verder bespraken de ministers de door de EU aan Rusland opgelegde sancties, de economische gevolgen van de oorlog en economische kwesties in verband met de opvang van Oekraïense vluchtelingen. De discussie richtte zich in belangrijke mate op de maatregelen die op nationaal en Europees niveau zijn genomen om de stijgende energie- en grondstofprijzen aan te pakken. De Raad nam verder conclusies aan over de strategische autonomie van de Europese economische en financiële sector. In de conclusies wordt onder andere het versterken van de internationale rol van de euro vooropgesteld en de nood onderlijnd aan een sterke Europese financiële sector, zonder een te grote afhankelijkheid van buitenlandse financiële instellingen en infrastructuren.

1.10. Oekraïense en EU-ministers van Landbouw bespreken impact Oekraïne-crisis op voedselproductie

De nieuwe Oekraïense minister van Landbouw Mykola Solsky gaf tijdens de Raad Landbouw van 7 april een overzicht van de impact van de oorlog op de landbouwproductie. Daarbij zou minstens 30-50% van de

landbouwgrond niet in productie zijn. Hij vroeg zijn collega-ministers om transportcorridors te creëren zodat de handel zo vlot mogelijk zou verlopen. EU-Landbouwcommissaris Wojciechowski bevestigde dat een vlotte uitwisseling belangrijk is en dat de EU hiervoor de nodige assistentie zal voorzien. In de daaropvolgende bespreking onder de 27 lidstaten wees de Poolse commissaris op de uitdagingen voor de landbouwmarkten in de EU. Het voornaamste probleem is de sterk gestegen kostprijs van meststoffen en energie. Hij riep de lidstaten op om de interne markt niet te verstoren en was ervan overtuigd dat het eerdere steunpakket een positief signaal zou sturen naar de markten. De lidstaten waren opgezet met de genomen maatregelen, maar velen waren van oordeel dat meer nodig zou zijn op de lange termijn. België sloot zich hierbij aan. Ook voor Vlaamse landbouwers zijn de gestegen prijzen een grote uitdaging.

1.11. Extra Transportraad biedt Europees antwoord op Oekraïense vraag om steun

De Oekraïense Minister voor Infrastructuur Oleksandr Kubrakov deed bij aanvang van de bijkomende Raad Transport van 8 april een beklijvende openingsverklaring. Transport vormt zowel op het vlak van logistiek als op het vlak van mobiliteit van vluchtelingen een belangrijk instrument om tegemoet te komen aan de Oekraïense vraag om solidariteit en steun van de EU. Aanvullend bij de niet onbelangrijke component van sancties inzake transport opgenomen in het vijfde sanctiepakket, engageerden de Europese ministers van Transport zich om voor de uitdagingen op het vlak van vervoer een versterkt Europees gecoördineerd antwoord te bieden. Drie grote actiegebieden werden daarbij geïdentificeerd: 1) de continuïteit van de transportcapaciteit voor het vervoer van vluchtelingen verzekeren en de leveringen van humanitaire hulp aan Oekraïne en de import van goederen in de EU te coördineren; 2) de bescherming en veiligheid van de vervoerswerknemers zowel binnen de EU als internationaal coördineren; 3) de veerkracht van het Europese transportsysteem versterken. Daarnaast wisselden de ministers informatie uit over diverse nationale maatregelen die werden genomen of zullen worden genomen. België benadrukte dat de crisis geen aanleiding mag zijn om de sociale normen te verminderen en het mobiliteitspakket uit te stellen, zoals gevraagd door verschillende lidstaten. Daarnaast dringt België aan op het opnemen van een snelle onafhankelijkheid van fossiele brandstoffen uit Rusland in de 'Fit for 55'-besprekingen en op een tijdelijke opschorting van de staatssteunregels tot er een akkoord omtrent de liberalisering van het wegvervoer met Oekraïne is. Tot slot geeft België aan dat er in dit kader maatregelen voor vluchtelingen werden genomen op vlak van gratis openbaar vervoer en het creëren van hubs.

1.12. EU-ministers van Buitenlandse Zaken bespreken blijvende steun voor Oekraïne

Tijdens de Raad Buitenlandse Zaken van 11 april gingen de EU-ministers uitvoerig in op verschillende dimensies van de Russische militaire agressie tegen Oekraïne. De Raad drukte zijn blijvende steun voor Oekraïne uit en bevestigde bijkomende steun vanuit de Europese Vredesfaciliteit ten belope van 500 miljoen euro vrij te zullen maken. De ministers bediscussieerden ook de uitvoering van de sancties en de manieren om omzeilingen te voorkomen. Ze benadrukten daarnaast sterker en meer strategisch te willen communiceren over de verantwoordelijkheid van Rusland voor de huidige voedselcrisis en de desinformatie daaromtrent. Daarbij wisselden de ministers van gedachten over maatregelen om de toenemende voedselonzekerheid in regio's als de Westelijke Balkan en Afrika aan te pakken. De ministers bespraken daarnaast het strategische en geopolitieke belang van het Europese connectiviteitsinitiatief Global Gateway, niet in het minst in de huidige context. Tot slot werd de aanhoudende zorgwekkende politieke en veiligheidssituatie in Mali besproken, die ertoe leidde dat de Europese trainings- en capaciteitsmissies in Mali tijdelijk opgeschort worden. De toenemende meldingen van mensenrechtenschendingen, alsook het gebrek aan garanties van de Malinese transitieautoriteiten over het vrij functioneren van de Europese trainings- en capaciteitsmissies in Mali en over de omgang met aan Rusland gelieerde leidde tot een schorsing van die missies.

2. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

2.1. Voorstellen van richtlijn

Tussen 1 en 30 april 2022 werden vier voorstellen van richtlijnen gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- industriële emissies
- Eén enkele aanvraagprocedure voor een gecombineerde vergunning voor onderdanen van derde landen
- ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures (SLAPP)
- langdurig ingezetenen van derde landen

2.2. Aangenomen richtlijnen

Tussen 1 en 31 maart 2022 werden drie aangenomen richtlijnen gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- btw-tarieven
- taxfreeshops in de Franse terminal van de Kanaaltunnel
- geneesmiddelen voor menselijk gebruik

2.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage II staat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

1. *Vlaams scorebord*

De Europese Commissie publiceert tweemaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een rapport van de omzettingsprestaties van de 27 lidstaten, met inbegrip van België. Op basis van deze gegevens wordt een "Vlaams scorebord" samengesteld.

A. Vlaams scorebord juni 2022

Het Vlaams scorebord van juni 2022 telt 15 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hier zijn 8 richtlijnen van omgezet.

B. Vlaams scorebord december 2022

Het Vlaams scorebord van december 2022 telt 6 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

C. scorebord juni 2023

Het Vlaams scorebord van juni 2023 telt 5 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

2.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid moest in april 2022 nog maatregelen nemen in 20 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

7 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

13 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

De Vlaamse overheid was in april 2022 betrokken in 20 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers). Het gaat om:

15 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

5 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen en andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	30.04.2021	31.05.2021	30.06.2021	30.08.2021	30.09.2021	31.10.2021	30.11.2021	31.12.2021	31.01.2022	28.02.2022	31.03.2022	30.04.2022
Ingebrekestellingen	14	12	8	11	9	9	10	9	11	11	13	13
Met redenen omklede adviezen	4	4	6	6	6	6	6	6	6	6	7	7
Dagvaardingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	18	16	14	17	15	15	16	15	17	17	20	20

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Jan JAMBON

Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management